

Birgit Hansens tale ved Sæbys 500-årsjubilæum

Taler

Birgit Hansen
Borgmester i Frederikshavn
Kommune

Dato

10. august 2024

Sted

Sæby Kirke, Strandgade 5A, 9300
Sæby

Omstændigheder

Talen blev holdt ifm. en festgudstjeneste for Sæbys 500-årsjubilæum som købstad.

1 Kære alle

I dag er dagen. Vi har ventet i spænding. Og vi har ventet længe – ja nærmest i
500 år. For i dag den 10. august 2024 er det Sæbys 500-års jubilæum som
5 købstad.

Der er løbet meget vand i Sæby Å siden den dag for præcis 500 år siden, hvor
kong Frederik den 1. underskrev det dokument, der officielt gav Sæby sine
10 købstadsrettigheder.

Det er på mange måder svært at forestille sig alt det, der er hændt på vejen til
Sæby anno 2024.

Men der er faktisk én, der har været vidne til stort set det hele. Én, der har set det
15 ske. Og det er kirken, vi er i. Sæby Kirke - denne smukke kirke. Den ældste del af
kirken blev bygget helt tilbage i begyndelsen af 1400-tallet.

Så kirken har set hele Sæbys 500-års købstadshistorie udfolde sig omkring sig.

20 Hvis murene her kunne tale, så ville vi høre historien om, hvordan et fiskerleje
ved åens munding langsomt tog de første skridt mod at blive en by. Hvordan en
flok karmelitermunke, som tilbød jomfru Maria, kom til byen og byggede et
kloster til kirken.

25 Og hvordan munkene bragte stor viden og et udsyn til verden med sig, som
påvirkede udviklingen af Sæby. Faktisk kunne det meget nemt være endt med, at
Sæby slet ikke hed Sæby, men Mariested. Munkene prøvede nemlig at ændre

bynavnet.

30

Det her var før, byen fik sine købstadsrettigheder. Men selvom det er længe siden, og klosteret for længst er blevet jævnet med jorden, så er det tydeligt, at munkene pustede til udviklingen af Sæby. Vi ser også påvirkningen på Sæbys byvåben, der forestiller jomfru Maria.

35

Ja, hvis murene her kunne tale, ville vi også få historien om biskop Stygge Krumpen, der havde set sig lun på byen. Det var takket være ham, at byen fik skænket sine købstadsrettigheder af Kong Frederiks d. 1.

40

Vi ville også høre om de gyldne år, der fulgte med købstadsrettighederne. Hvordan Sæby i renæssancen blev en af Vendsyssels vigtigste handelsbyer, og hvordan antallet af Sæbynitter voksede. Og hvordan det gik den modsatte vej, da handlen næsten forsvandt på grund af kriser, krige eller, fordi havnen sandede til.

45

Murene ville også fortælle historier fra vores egen tid: om Sæbys vokseværk, om parcelhusene der bredte sig og gjorde Sæby til et dejligt sted at bo.

Om driftige og visionære Sæbynitter, der skabte en ny levevej: turismen.

50

Om virksomheder, der skaber arbejdspladser.

Sæby Kirke har været vidne til alle byens op- og nedture, men i alle 500 år har den haft sit kampestensfundament solidt plantet lige her i den nordjyske muld. Den har altid været en del af byen.

55

Og en bygning som Sæby Kirke er med til at minde os om, at vi alle står på pæle af historien. Kirken her minder os om den rivende udvikling, byen har været igennem. Og om de Sæbynitter, både før og i vores levetid, der har gjort Sæby til den by, den er i dag.

60

Tænk på krigene, kunstnerne og forfatterne i 1900 tallet, Sæby Slagteri, posthuset, tænk på Kildekroen, domstol, politistation, Sæby Sygehus - alt det der var men mest af alt det, der er.

65

Ingen by, intet liv uden hverdagsliv - de mennesker, der bor og virker i Sæby. Mennesker som lever et helt almindeligt hverdagsliv - det er grundstammen.

Tænk på foreningslivet, handlen, havnen, kulturlivet, virksomhederne, musikken i korps, garder, musikskolen, musik på torvet, musik i gården.

70

Hvad er Sæby for en by i dag?

75 Sæby er en by i provinsen med butikker, arbejdspladser, kultur og foreningsliv, men også en by, der skal kæmpe for at bevare og øge antallet af indbyggere og arbejdspladser - en by der skal kæmpe, men her fornægter købstadsidentiteten sig ikke - den der kampgejst og stolthed, der driver os.

80 I dag er det muligt at opdage, hvad Sæby er - indrammet i fejringen - hvordan unge som gamle mødes til dagens festlige fejring af byen. Men ikke mindst alle forberedelser op til fejringen, som så mange gode i og omkring Sæby har taget del i.

85 En levende by, hvor mennesker er samlet om glæde, musik og aktiviteter – og det store væld af aktiviteter er som nævnt skabt af Sæbynitter og som nævnt de mange lokale foreninger, der også til daglig er engageret i livet, der leves her.

90 Det vidner om glæde og stolthed over Sæby - jeres by/vores by. Det er grundstammen.

Hvad er Sæby i dag?

95

Det gode liv, kampene, hverdagsliv, ildsjæle og fællesskab.

Lige her i kirken, havnen, skoven, åen og havet.

100 Dét er Sæby.

Tillykke med de 500 år.

Og af hjertet TAK.

105

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

110

Tags

Jubilæumstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/birgit-hansens-tale-ved-saebys-500-arsjubilaem>

115

120

125

130

135

140